

's-Hertogenbosch Achter het Stadhuis 17

Kadastraal : 's-Hertogenbosch, G-6075, 5336 5337	Bouwjaar : 1910 / 1911
Eigenaar : Beleggingsmaatschappij Vos B.V.	Architect :
Huidige functie : winkel	Oorspr. functie : tekenzaal gemeentewerken

Verbouwingen : 1928, 1932, 1960, 1968, 1973.
Archief : Gemeente s-Hertogenbosch, afd. BAM, Documentatiearchief.

Beschrijving

Algemeen:

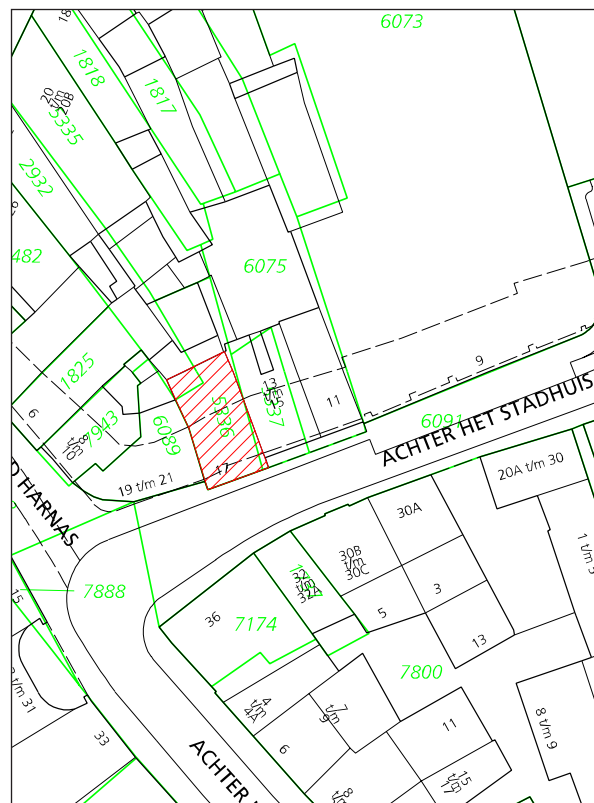
Het huidige perceel Achter het stadhuis 17 ontstond aan het einde van de 19de eeuw door samenvoeging van twee smallere percelen en is gebouwd over de thans nog aanwezige Binnendieze. Dit deel van de Dieze vormde oorspronkelijk de stadsbuitengracht van de oudste stadsomwalling en het is waarschijnlijk dat zich ondergronds nog resten van deze oude stadsmuur bevinden. In de tweede helft van de 19de eeuw is de Binnendieze overbouwd.

Het huidige pand is omstreeks 1910 in opdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch op het perceel gerealiseerd en omvat een begane grond, een verdieping, een tussenverdieping en een lage zolder. Het wolfdak is voorzien van leien in Maasdekking. De tussenverdieping is in 1968 gerealiseerd. Na 1910 is het pand naar achter toe uitgebreid met een tweelaags aanbouw onder een plat dak.

Voorgevel:

De voorgevel is een beeldbepalende bakstenen lijstgevel in neo-renaïssancestijl met Art Nouveau elementen. De gevel is drie vensterassen breed en kent zowel op de begane grond als op de verdieping een geleding door middel van gemetselde penanten, voorzien van geglaazuurde bakstenen.

Rond 1970 is de pui gewijzigd, waarbij het oorspronkelijke glasvlak van de vensters naar onder toe is verlaagd door de hardstenen borstwering te verwijderen. De oorspronkelijke voordeur is verplaatst naar de middelste travee. De hardstenen brievenbus is voorzien van Art Nouveau ornamenten. Boven de segmentbogen van de gevelopeningen bevindt zich een hardstenen waterlijst die de eerste verdieping scheidt van de begane grond. De hoge vensters op de verdieping bezitten in het onderste deel draairamen (1910), waarboven de nog originele getoogde bovenlichten, voorzien van glas-in-lood. Beide raamdelen zijn van elkaar gescheiden door een

rijk geprofileerd vast kalf. De vensters zijn geplaatst onder een ontlastingsconstructie van ijzeren liggers met rosetten. De gevel wordt afgedekt met een eenvoudig geprofileerde kroonlijst gedragen door penanten en consoles. In het voordakschild bevindt zich een dakkapel met een gebogen kroonlijst. Ter plaatse van de nokeinden bevinden zich twee ventilatiekokers.

Linkerzijgevel:

De linkerzijgevel, die door bebouwing links van het pand slechts gedeeltelijk in het zicht en is opgetrokken in schoon metselwerk, vormt waarschijnlijk één fase met de voorgevel. Het is echter niet uitgesloten dat zich achter deze gevel, dieper in het pand, nog ouder (laat-middeleeuws) muurwerk bevindt.

Voorgevel.

Rechterzijgevel:

De rechterzijgevel grenst aan de bebouwing rechts van het pand en is slechts ten dele in het zicht. De dit deel van de gevel, dat slechts een breedte heeft van 1,5 tot 2 meter, is opgetrokken in schoon metselwerk en is vermoedelijk in één fase met de voorgevel opgetrokken. Het is mogelijk zich achter deze gevel nog ouder (laat-middeleeuws) muurwerk bezit.

Interieur:

Het pand heeft een samengestelde balklaag van drie balkvakken diep en is voorzien van stalen moerbalken. In het pand is op de verdieping het oorspronkelijke stucplafond uit 1910 aanwezig. Tegen de linker zijgevel bevindt zich in het tweede balkvak een stookplaats met een gestucte, gebogen boezem, geflankeerd door een kastenwand.

Aanbouw:

Aan de achterzijde van het pand bevindt zich een na 1910 gerealiseerde achterbouw die twee bouwlagen onder een plat dak omvat. De achtergevel bestaat uit een bakstenen lijstgevel met een breedte van drie vensterassen. De verdiepingsvloer is uitgevoerd met troggewelven. Op de verdieping, bevindt zich tegen de linkerzijwand een stookplaats.

Detail van voorgevel.

Redengevende omschrijving

Het rond 1910 gerealiseerde pand Achter het Stadhuis 17 is gebouwd ter plaatse van twee van oorsprong laat Middeleeuwse panden, waarvan ouder muurwerk in de zijgevels behouden kan zijn en van hoge monumentale waarde is. Het pand bezit een beeldbepalende gevel in een voor 's-Hertogenbosch zeldzame bouwtrant, namelijk in neo-rennaissance stijl met Art Nouveau-elementen.

Het pand heeft hoge stedenbouwkundige waarde gezien de ligging ter plaatse van de oudste stadsommuring, vanwege de mogelijke aanwezigheid van resten van deze stadsommuring in de ondergrond van het perceel en vanwege de loop van de rivier de Binnendieze.

Datum verkenning: 27 mei 2003
 Fotografie: M. Bimmel
 Veldwerk: M. Bimmel en A.K. Hemmes
 Tekst rapportage: A.K. Hemmes